

– субпідряд – передача функцій та повноважень з управління інформаційними технологіями зовнішнім організаціям [4].

Науково-технічна та економічна інформаційна системи підприємств мають бути спрямовані на підвищення ефективності науково-дослідного, проектно-конструкторського, виробничого процесів при прийнятті рішень на всіх рівнях управління науково-технічним розвитком. Для ефективного функціонування підприємства необхідно створити інформаційну систему, яка б була здатна протягом тривалого часу задовольняти потреби підприємства.

Отже, на основі аналізу поняття інформації, ролі і призначення інформаційних ресурсів, взаємодії інформаційних систем на різних рівнях підприємств, існуючих теоретичних положень, методичних підходів та практичних рекомендацій з проектування, функціонування й удосконалення автоматизованих систем, загальних тенденцій їхнього розвитку, розроблено систему принципів, яка складається з трьох груп: побудови, функціонування і розвитку інформаційних систем у державному управлінні. Ці принципи забезпечують теоретичними положеннями і методичними підходами процеси створення, функціонування і розвитку інформаційних систем на всіх етапах їхнього життєвого циклу.

Список використаних джерел

1. Автоматизированные информационные технологии в экономике / под. ред. Г. А. Титоренко. Москва: Компьютер ЮНИТИ, 1998. 336 с.
2. Гаранин М. В., Журавлев С. В. Системы и сети передачи информации. Москва: Экзамен, 2003. 336 с.
3. Сытник В. Ф., Срока Х., Еремина Н. В. Компьютеризация информационных процессов на промышленных предприятиях. Киев; Катовице: Техника: Экономическая академия им. К. Адамецкого, 2001. 215 с.
4. Організація інформаційної діяльності підприємства. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/1397/1/8.pdf>

Мізецький Андрій Валерійович

(наук. керівник – канд. екон. наук, доцент Щербіна О. С.)

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

ПОРІВНЯННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА СВІТОВОГО РИНКІВ КОНСУЛЬТАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

Сьогодні в Україні є вітчизняні та зарубіжні консалтингові фірми. Також наявна певна частка самостійних консультантів та частка штатних консультантів, що працюють на підприємствах і обслуговують безпосередньо тільки їх, однак кількість таких консультантів поррахувати досить складно [1].

Питання полягає в тому, наскільки продуктивна та виправдана праця тих чи інших консалтингових фірм, які вони мають наявні проблеми і в чому між ними різниця?

Порівняно з країнами з розвинутою економікою, де високий рівень здійснення консультаційного співробітництва, в Україні консалтингові послуги застосовуються досі тільки в складних випадках (в основному для подолання вже існуючих кризових ситуацій, а не для запобігання їм), і повномасштабне становлення ринку консалтингу

вимагає часу і великих зусиль. Найбільшим регіональним ринком консультаційних послуг в Україні є місто Київ і Київська область, що займають близько 86,7 % ринку (за обсягом доходу). Станом на кінець квітня 2017 р. консалтингові послуги в Україні надавали понад 5 тис. компаній і приблизно половина з них була зареєстрована в столичному регіоні [2]. Сьогодні на території України функціонує приблизно 500 консалтингових фірм, що надають консультаційні послуги, причому багато з них знаходяться тільки на етапі розвитку [6].

У розвинених країнах консалтинг у сфері економіки та управління підприємствами є важливим чинником ефективного функціонування та розвитку суб'єктів господарювання і стає більш популярним.

На сьогодні вітчизняним підприємствам доводиться стикатися з низкою проблем. За даними інвестиційно-консалтингової групи «Астарта-Таніт» існують основні фактори, які мають сильний, середній та слабкий вплив на ринок консалтингових послуг, серед них виокремлено ті, що мають вплив безпосередньо на український ринок консалтингових послуг, як-от: політичний стан, економічний стан, інвестиційна привабливість, платоспроможність клієнтів та недовіра вітчизняним консалтинговим компаніям.

Щодо економіки, то Україна сьогодні має потребу у вирішенні проблем, що пов'язані із переходом підприємств на шлях використання інноваційних технологій для виробництва і реалізації нової та якісної продукції, яка відповідає запитам і потребам споживачів.

Тісно з економічним фактором пов'язана інвестиційна привабливість країни загалом. Зараз зовнішній борг України становить 44,32 млрд дол. США, що, звичайно, є негативним фактором для закордонних інвесторів, однак з огляду на це сьогодні є актуальною потреба у взаємодії саме українських підприємств із зовнішнім ринковим середовищем через такого посередника, як консалтингова компанія. В такій зв'язці реалізація перспектив ринку консалтингу України буде можливою, коли вітчизняні компанії переймуть досвід світових лідерів [2].

Інвестиційна привабливість дещо залежить від політичного стану країни. Відомо, що зараз в нашій країні йде війна, і через це економіка є нестабільною, а тому й інвестиційна привабливість досить низька. Цілком правильним та дієвим за цих умов було б звернення підприємств до послуг консалтингових фірм, проте керівники не готові довірити вирішення проблем вітчизняним консалтинговим фірмам [1].

У такий спосіб впливає ще низки причин, що перешкоджають створенню попиту на консалтингові послуги:

- відсутність відчуття потреби отримати допомогу;
- українські консультанти в основному орієнтовані на свої знання, ніж на вирішення проблеми клієнтів, тому більшість із них розглядають свою роботу як надання знань та порад клієнтам;
- малий рівень інтеграції українських консалтингових компаній у світові консалтингові структури;
- надто високі ціни на послуги, на думку менеджерів українських підприємств;
- низька платоспроможність потенційних клієнтів;
- погане розуміння сенсу та кінцевого результату таких послуг [1].

На відміну від українського, світовий розвиток управлінського консультування показує досить високі темпи зростання. Характеризується це тим, що закордонні європейські чи то північно-американські підприємства мають потребу у допомозі і незалежному погляді. Одним із факторів в стратегії їхніх підприємств є запобігання кризових ситуацій, а не вирішування їх наслідків як на вітчизняних підприємствах.

Одними з найважливіших факторів швидкого розвитку управлінського консультування, а також зростання попиту на українські консалтингові послуги на міжнародному ринку, є:

- загальна тенденція глобалізації бізнесу, що сприяє зростанню попиту на консалтингові послуги як серед корпорацій, що захоплюють нові ринки, так і серед тількино створених компаній, що сподіваються позиціонувати себе на світовому ринку;
- використання ідей і таланту консультанта як конкурентну перевагу в ринковій боротьбі;
- потреба у впровадженні ІТ, що дадуть змогу значно підвищити продуктивність роботи компанії [5].

Виникнення складнощів економічних процесів викликало потребу створення, розвитку та розширення ринків консалтингових послуг, які виконують функцію поширення новітніх технологій, а також вирішення завдань управління.

У світі лідером галузі є ІТ-консалтинг. Даний вид консалтингу є найбільш популярним у Західній Європі та США, де підприємства орієнтуються на майбутнє. Водночас у Східній Європі здебільшого переважає операційний консалтинг, де фірми прагнуть зміцнити свої позиції на ринку прямо зараз. У Сінгапурі та Японії також швидко зростає оборот ринку консалтингових послуг, а вони відомі своїм надвисоким рівнем розвитку економіки [4].

Отже, виокремлено головні причини відсутності попиту вітчизняного консалтингу, порівняно зі світовим, як-от:

- відсутність орієнтації на майбутнє, вирішення наслідків кризових ситуацій, а не запобігання їм;
- високий рівень недовіри до вітчизняних консалтингових компаній;
- низький рівень економіки;
- відсутність відчуття потреби у підприємств отримати допомогу;
- недостатня обізнаність підприємств у галузі консультаційних послуг.

З усього вищенаведеного випливає, що, як і в усьому світі, консалтинг в Україні є необхідним для ефективного управління підприємством, а також підвищення його конкурентоспроможності на ринку через застосування новітніх технологій. Звичайно, усі проблеми разом вирішити буде неможливо, однак розвиток консалтингу в Україні буде успішним, передусім, за умови поліпшення економічного стану, подальшого усвідомлення підприємствами економічної вигоди від співпраці з консалтинговими компаніями, також орієнтація на впровадження новітніх технологій. Для вітчизняних консалтингових компаній необхідна співпраця з європейськими лідерами у цій сфері для переймання досвіду, що зі свого боку вплине на зростання довіри у вітчизняних підприємств [2].

Список використаних джерел

1. Гончарова М. Л. Управлінське консультування в Україні: основні проблеми, тенденції та напрями розвитку. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/53616/7/Honcharova_Upravlinske_konsultuvannia.pdf;jsessionid=89C2AF4C7918681055FE34119CEE9C57 (дата звернення: 25.03.2021).

2. Перспективи розвитку консалтингової діяльності в Україні на основі європейського досвіду. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/27_1_2018/13.pdf (дата звернення: 25.03.2021).

3. Трофимова О. К. Аналіз ринку консалтингових послуг за кордоном. URL: www.cfin.ru/consulting/mkintro-10.shtml (дата звернення: 25.03.2021).

4. Консалтингові послуги: від класифікації до аналізу ринку. URL: <https://www.kp.ru/guide/konsaltingovyе-uslugi.html> (дата звернення: 25.03.2021).

5. Виникнення та тенденції розвитку інституту консультування. URL: <https://buklib.net/books/22238/> (дата звернення: 19–20.11.2020).

6. Загальні проблеми управлінського консультування в Україні та шляхи їх вирішення. URL: <https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=26682.pdf> (дата звернення: 01.04.2021).

